

Verslag leeskring 4 maart 2016: Bonita Avenue – Peter Buwalda

Ons groepje lezers was deze keer kleiner, maar de leeskring was er niet minder boeiend om. Simone Seghers leidde het boek in op een uitvoerige wijze en stelde ons de nodige vragen waarop we verder konden bomen.

Deze lijvige debuutroman kan je moeilijk kort samenvatten. Toch slaagde Simone erin. Siem Sigerius is de rector van de Twentse universiteit en oud-judoka. Zijn stiefdochter Joni blijkt samen met haar vriend Aaron een pornowebsite uit te baten met haarzelf in de hoofdrol. Op het moment van de vuurwerkramp van Enschede ontdekt Siem haar geheime activiteiten. Siem wordt gevraagd om Minister van Onderwijs te worden. Tegelijkertijd komt ook Wilbert, de zoon van Siem uit een vorig huwelijk, vrij uit de gevangenis. Hij probeert Siem te chanteren. Dit leidt tot een dramatische uitkomst.

Het boek heeft een ingewikkelde caleidoscopische structuur, aangezien elk hoofdstuk wordt verteld door een van de drie hoofdpersonages Siem, Joni en Aaron (in het geval van Joni in de eerste persoon, in het geval van Aaron en Siem in de derde persoon). Het is niet altijd vanaf de eerste regel van het hoofdstuk duidelijk wie aan het woord is. Ook de tijd van het verhaal verspringt bij elk nieuw hoofdstuk en binnen de vertellingen zijn er uitweidingen en flashbacks.

Scholieren blijken moeite te hebben met deze structuur, vermeldde Simone. Het vraagt inderdaad wat leeservaring en extra aandacht om het verhaal te volgen. Ook in de leeskring was het voor sommigen aanvankelijk doorbijten. Anderzijds was het wel knap om te zien hoe Buwalda niet zelf verward raakte in de opbouw van het verhaal. Vier jaar heeft hij erover gedaan om het boek af te werken en elke onnauwkeurigheid eruit te halen.

Al van bij de aanvang verneem je dat Siem Sigerius dood is en toch blijft het boeiend en spannend om te weten te komen wat er juist gebeurd is. Naar het einde toe kregen sommigen onder ons wel het gevoel dat bepaalde zaken toch overdreven waren: Siem Sigerius en zijn zoon Wilbert vechten op leven en dood. Daarna laat hij zijn dodelijk toegetakelde zoon bevroren, buiten in de sneeuw, en probeert hem dan in stukken te zagen in het werkatelier van zijn vrouw Tineke. En dan te bedenken dat hij rector aan de universiteit is en Minister van Onderwijs. Is het realistisch? Het beest in de mens is bij sommigen toch nooit veraf, als de juiste omstandigheden maar aanwezig zijn. Hij haatte die gewelddadige zoon, een zoon op wie hij helemaal niet trots kon zijn en die zijn reputatie in gevaar bracht. Maar is Siem ook niet een beetje schuldig? Hij liet deze zoon achter bij een dronken moeder en wou hem niet opnemen in zijn nieuwe gezin met Tineke en de twee stiefdochters Joni en Janis. De zoon vertoont anderzijds op jonge leeftijd al misdadige trekjes. Het gelukkige gezin blijkt evenwel ook barsten te vertonen: de mooie en intelligente Joni die ervoor kiest om snel geld te verdienen in de pornowereld en die zich aangetrokken voelt tot losers. Aaron is een mislukte student die daarna als pornofotograaf zijn geld verdient. Hij staat psychisch helemaal niet sterk en kleeft aan Joni. Hij slooft zich ook uit om de aandacht en liefde van Siem te krijgen en stort in elkaar als Siem hun pornostudio heeft gevonden. Joni voelt zich als kind al ook aangetrokken door Wilberts bandietenstreken en voelt een zeker schuldgevoel voor deze verstoten stiefbroer.

Wat heeft nu al die tragische gebeurtenissen op gang gebracht? Wel, Siem Sigerius bezoekt zelf pornosites en op een receptie herkent hij in de aanwezige Joni plots het pornomeisje dat hij op een van die sites zo opwindend vond. Zij heeft wel een blonde pruik en gekleurde lenzen in als pornofiguur. Hij is geschokt maar kan niet echt veel zeggen want hij bezoekt toch ook zelf die pornosites en betaalt er goed

geld voor. Zijn nieuwsgierigheid haalt de bovenhand en hij gaat stiekem op ontdekkingsstocht in Aarons huis. Daar ontdekt hij op zolder de studio met alle pornomateriaal. Slaat de schrijver hier weer even op hol? Na de eerste schok ontkleedt hij zich en doet een slipje van Joni aan. Van de opwinding moet hij naar toilet en Joni, die vroeger was thuisgekomen met Aaron, betrapt haar naakte vader in haar slipje. Siem duikt door de glazen pui om te ontsnappen aan de schaamte. Zijn tocht naar huis- zich verbergend in struikgewas, kleding stelend van een droogrekje op een terras en wachtend op de donkere nacht- is eigenlijk best hilarisch. Als dit niet was gebeurd, zou Siem later niet tot zo'n gevecht met Wilbert gekomen zijn en geen moordenaar worden. Hij zou ook geen zelfmoord gepleegd hebben en Aaron zou niet halfgek geworden zijn. Toeval? Het noodlot?

Realistisch of niet? Een vader en zoon die elkaar zo haten dat ze elkaar willen vermoorden? Het gebeurt. Een geheim leven naast het officiële leven? Het bestaat.

Op het einde van het boek hadden sommigen wel het gevoel dat het vlug moest gaan, te vlug. Wie is die jongen die Siem tegenkomt op zijn weg naar Val d'Isere en waarom zit hij met die familie aan tafel? Hoe is hij onopgemerkt op het jacht van Joni beland? Wijzelf waren even verbaasd als Joni toen ze ontdekte dat Siem zich in de badkamer van het jacht had opgehangen. Was dit een soort wraak op Joni?

De titel lijkt niet te passen bij het verhaal. Bonita Avenue verwijst naar straat in Amerika waar Tineke, Siem, Joni en Janis een tijdlang woonden en een gelukkige tijd met het gezin beleefden en waar Siem succesvol was. Maar het verhaal gaat vooral over tragiek, porno, geweld, haat en bedrog. En zo kan de titel verwijzen naar het contrast of kan hij ironisch bedoeld zijn. Of nog: *'t Kan verkeren* zoals Bredero al zei.

Algemene conclusie: de meeste aanwezigen waren positief over deze debuutroman. Knappe structuur, knappe taal, spannend, filmisch verteld ook. Anderzijds waren er wat te veel uitweidingen over jazz, over het pornobedrijf van Joni in Amerika en over wiskunde, vonden sommigen. Wou Buwalda zijn stokpaardjes of kennis etaleren? Kon deze roman niet beter wat minder bladzijden bevatten? De enorm lovende commentaren vooraan en achteraan het boek hadden onze verwachtingen misschien te hoog ingesteld, denken we. Maar het boek is zeker de moeite van het lezen waard en het was ongetwijfeld opnieuw een boeiende leeskringavond.

Sonja Verheyen